

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

ROW/pi/mg-214/9/1603/09

P. J. Cichewy
Senackich
17.03.09
4739
wzpis. 15

Warszawa, dn. 16.03.2009 r.

**Pani
Krystyna Bochenek
Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowna Pani Marszałek,

W odpowiedzi na pismo z dnia 11 lutego br., znak: BPS/DSK-043-1357/09, przekazujące do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i Rozwoju Wsi oświadczenie złożone przez senatora Grzegorza Wojciechowskiego na 26. posiedzeniu Senatu w dniu 5 lutego 2009 r., przekazuję co następuje.

Uprzejmie informuję, iż zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (Dz. U. z 2007 r. Nr 200, poz. 1443 oraz z 2008 r. Nr 24, poz. 147), wsparciem mogą zostać objęte osoby, które dopiero planują przejęcie gospodarstwa i nigdy wcześniej nie prowadziły działalności rolniczej (tzw. „kandydaci”), tj. nie były posiadaczami nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha, nie prowadziły działów specjalnych produkcji rolnej, nie były ubezpieczone w KRUS jako rolnicy lub małżonkowie rolników, nie otrzymały kredytu preferencyjnego, nie występowały o dopłaty bezpośrednie ani o wsparcie dla rolników w ramach SAPARD, SPO „Restrukturyzacja...” lub PROW 2007-2013. Do złożenia wniosku o przyznanie pomocy w ramach tego działania uprawnieni są także ci, którzy rozpoczęli prowadzenie działalności rolniczej w sposób określony w § 7 ust.1 ww. rozporządzenia, tj. w gospodarstwie rolnym nabytym w drodze spadku albo darowizny przed ukończeniem 18. roku życia lub w trakcie nauki w systemie dziennym (jednak nie później niż w dniu ukończenia 26. roku życia), jeżeli od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej do dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy nie upłynęło więcej niż 12 miesięcy.

Za dzień podjęcia działalności rolniczej zasadniczo uważa się dzień wejścia po raz pierwszy w posiadanie nieruchomości o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha. Jednakże, w przypadku osób, które nabyły gospodarstwo przed ukończeniem 18. roku życia lub w trakcie nauki w systemie dziennym, za moment rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej można uznać odpowiednio dzień osiągnięcia pełnoletności albo ukończenia szkoły, a w przypadku nabycia nieruchomości w drodze spadku – dzień otwarcia spadku.

Zgodnie z art. 924 Kodeksu cywilnego, z chwilą śmierci spadkodawcy następuje otwarcie spadku. Otwarcie spadku jest terminem techniczno-prawnym, którym postępuje się prawo spadkowe dla oznaczenia chwili śmierci spadkodawcy. Stosownie zaś do art. 925 Kodeksu

cywilnego, z chwilą otwarcia spadku spadkobierca nabywa spadek. Oznacza to, że spadkobierca wstępuje z mocy prawa w prawa i obowiązki spadkodawcy, przy czym wstąpienie to nie jest zależne ani od woli, ani też wiedzy spadkobiercy. Wstąpienie to nie jest jednak definitywne, spadek może zostać bowiem odrzucony. Odnosząc się do instytucji przyjęcia i odrzucenia spadku, o której mowa w art.1012 i n. Kodeksu cywilnego, należy zauważyć, że co do zasady oświadczenie takie powinno być złożone przed sądem lub notariuszem w terminie 6 miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania. Brak oświadczenia spadkobiercy w powyższym terminie jest jednoznaczny z prostym przyjęciem spadku. (art. 1015 § 2 Kodeksu cywilnego).

Trzeba jednak podkreślić, że złożenie oświadczenia o przyjęciu spadku czy też przyjęcie spadku na skutek milczenia potwierdza jedynie formalnie stan zaistniały w chwili otwarcia spadku, co oznacza, że spadkobierca wstąpił w prawa i obowiązki spadkodawcy od chwili otwarcia spadku. Instytucja ta może jedynie ograniczyć odpowiedzialność spadkobiercy za długi spadkowe bądź też, w przypadku odrzucenia spadku, spowodować wyłączenie od dziedziczenia (w takiej sytuacji spadkobierca traktowany jest jakby nie dożył otwarcia spadku).

Analogiczne skutki prawne wywołuje postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku, o którym mowa w art. 1025 i n. Kodeksu cywilnego. Innymi słowy, w takim postanowieniu sąd potwierdza jedynie, że z chwilą otwarcia spadek nabył określony spadkobierca lub spadkobiercy. Postanowienie to pełni funkcję legitymacyjną - dowodową, bowiem domniemywa się, że osoba, która je otrzymała, jest spadkobiercą, a ponadto względem osoby trzeciej, która nie rości sobie praw do spadku z tytułu dziedziczenia, spadkobierca może udowodnić swe prawa wynikające z dziedziczenia tylko stwierdzeniem nabycia spadku (art. 1027 Kodeksu cywilnego). Oznacza to, że jeżeli spadkobierca chce udowodnić, że rzeczywiście nim jest, powinien przedłożyć prawomocne postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku.

Wielokrotnie do dziedziczenia jest powołanych (z testamentu lub ustawy) kilku spadkobierców i wówczas dziedziczą oni spadek w oznaczonych częściach ułamkowych. Dokonanie działu spadku (na mocy umowy między spadkobiercami lub orzeczenia sądu) znosi dotychczasową wspólność majątku spadkowego spadkobierców. Jeżeli spadek rzeczywiście przypada kilku spadkobiercom, do wspólności majątku spadkowego oraz do działu spadku mają zastosowanie odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych (art. 1035 Kodeksu cywilnego). Oznacza to, że tacy spadkobiercy są m.in. współposiadaczami przedmiotów należących do spadku. Po ewentualnym działu spadku, każdy z nich staje się wyłącznym posiadaczem (czy właścicielem) tej części spadku, która została mu przyznana w drodze umowy lub orzeczenia sądu. Nie zmienia to jednak, co do zasady, faktu, że taki spadkobierca nie staje się posiadaczem przyznanych mu w drodze działu spadku rzeczy dopiero od tego działu, bowiem w prawa i obowiązki spadkodawcy wstąpił już od dnia otwarcia spadku po tym spadkodawcy.

Zgodnie z art. 195 Kodeksu cywilnego, współwłasność jest własnością tej samej rzeczy przysługującą niepodzielnie kilku osobom. Art. 206 Kodeksu cywilnego stanowi natomiast, że współwłaścicielowi przysługuje władztwo nad całą rzeczą w zakresie współposiadania i korzystania.

Wobec powyższego, odnosząc się bezpośrednio do przepisów rozporządzenia regulującego warunki przyznawania wsparcia w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom”, należy stwierdzić, że jeżeli wnioskodawca ww. działania nie nabył gospodarstwa przed ukończeniem 18. roku życia ani będąc w trakcie nauki w systemie dziennym, za dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej uznaje się dzień wejścia w posiadanie nieruchomości rolnej, czyli - w przypadku nabycia nieruchomości w drodze spadku - dzień otwarcia spadku, ponieważ w takich przypadkach inne rozwiązania byłyby w sprzeczności z przepisami prawa.

Odnosząc się do kwestii wsparcia dla młodych rolników, którzy nabyli gospodarstwa rolne w poprzednim okresie programowania (2004-2006), informuję, że premia w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” przeznaczona jest dla osób, które po raz pierwszy rozpoczynają samodzielne prowadzenie gospodarstwa rolnego. Warunkiem uzyskania pomocy, określonym w przepisach wspólnotowych (art. 13 ust. 4 rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r.), które muszą być bezwzględnie przestrzegane przez każdy

kraj członkowski UE, jest zachowanie 18 miesięcy pomiędzy rozpoczęciem przez młodego rolnika prowadzenia działalności rolniczej a wydaniem decyzji o przyznaniu pomocy przez odpowiednią instytucję wdrażającą.

Zgodnie z przepisami ww. rozporządzenia, w ramach pierwszego naboru wniosków o przyznanie pomocy, który rozpoczął się 3 marca 2008 r., w okresie do dnia 30 czerwca 2008 r. o premię mogły ubiegać się wyłącznie osoby będące posiadaczami gospodarstw rolnych, pod warunkiem, że rozpoczęły one prowadzenie działalności rolniczej nie wcześniej niż w okresie 14 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Dodatkowo, kolejność rozpatrywania wniosków złożonych do 30 czerwca 2008 r. była uzależniona nie tylko od dnia złożenia wniosku, ale również od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej przez ubiegającego się o premię. Taki sposób organizacji naboru wniosków miał na celu zagwarantowanie pierwszeństwa w ubieganiu się o wsparcie osobom, które już przejęły gospodarstwa i podjęły działalność rolniczą w obecnym okresie programowania, obejmującym lata 2007-2013, tak aby umożliwić im zachowanie podyktowanego przepisami wspólnotowymi maksymalnego 18-miesięcznego okresu, jaki może upłynąć między dniem rozpoczęcia przez młodego rolnika prowadzenia działalności rolniczej a dniem wydania przez dyrektora oddziału regionalnego ARiMR decyzji o przyznaniu pomocy.

Osoby, które nabyły gospodarstwa w poprzednim okresie programowania, tj. w latach 2004-2006, nie będą zasadniczo mogły otrzymać wsparcia dla młodych rolników w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 2007-2013). Wyjątek mogą stanowić ci, którzy przejęli gospodarstwo przed ukończeniem 18. roku życia lub w trakcie nauki w systemie dziennym. W przypadku tych osób bowiem, za dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej uważa się odpowiednio dzień uzyskania pełnoletności lub ukończenia szkoły, a nie dzień wejścia w posiadanie gospodarstwa.

Należy wyraźnie zaznaczyć, że świadczenia dla młodych rolników są ściśle reglamentowane oraz uzależnione od budżetu danego działania i od spełnienia przez wnioskodawców konkretnych przesłanek szczegółowo określonych w przepisach regulujących zasady przyznawania pomocy w ramach przedmiotowego działania. Oznacza to, że premia może być przyznana tylko osobom spełniającym wszystkie kryteria dostępu (w szczególności warunek maksymalnego okresu prowadzenia działalności rolniczej) i wyłącznie w ramach dostępnych środków finansowych.

Uprzejmie informuję, że w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 przewidzianych jest szereg działań, których celem jest wsparcie działalności rolniczej oraz szeroko rozumianego otoczenia rolnictwa. Do działań, których celem jest bezpośrednie wsparcie gospodarstw rolnych, zalicza się m.in.: „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)” czy „Program rolnośrodowiskowy (Płatności rolnośrodowiskowe)”, w ramach których pomoc udzielana jest w postaci zryczałtowanych płatności obszarowych po spełnieniu przez rolnika określonych zobowiązań, jak również działania typowo inwestycyjne: „Modernizacja gospodarstw rolnych”, mające zwiększyć efektywność produkcji rolnej, czy „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, wspierające tworzenie w gospodarstwach pozarolniczych źródeł dochodów.

Działaniem skierowanym na wsparcie inwestycji związanych z działalnością rolniczą jest „Modernizacja gospodarstw rolnych”. Działanie to adresowane jest m.in. do osób fizycznych, posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe, prowadzących działalność rolniczą oraz będących posiadaczami gospodarstwa rolnego o powierzchni co najmniej 1 ha i wielkości ekonomicznej nie mniejszej niż 4 ESU. Pomoc w ramach ww. działania polega na refundacji 40-60% kosztów kwalifikowalnych inwestycji, która przyczyni się do poprawy ogólnych wyników gospodarstwa, nie ma charakteru odtworzeniowego i jest ekonomicznie uzasadniona. Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się koszty budowy, przebudowy, remontu połączonego z modernizacją budynków lub budowli wykorzystywanych do produkcji rolnej, zakupu maszyn, urządzeń, wyposażenia do produkcji rolnej, zakładania, wyposażenia sadów lub plantacji wieloletnich, budowy albo zakupu elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej. Osobom poniżej 40. roku życia,

realizującym operację w ramach tego działania, przysługuje podwyższony o 10 pkt proc. pułap wsparcia, w porównaniu do poziomu dofinansowania przewidzianego dla wnioskodawców, którzy ukończyli 40 lat. Jeśli beneficjentem działania jest młody rolnik i operacja będzie realizowana na obszarach ONW, obszarach NATURA 2000 oraz obszarach związanych z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej, refundacja może wynosić 60% kosztów kwalifikowalnych. Należy dodać, że pierwszy nabór wniosków w ramach omawianego działania został zakończony 13 grudnia 2007 r. Natomiast informacja o kolejnym naborze wniosków zostanie podana do publicznej wiadomości przez Prezesa ARiMR na stronie internetowej Agencji (www.arimr.gov.pl) oraz w co najmniej jednym dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym co najmniej 14 dni przed terminem uruchomienia naboru wniosków, który planowany jest w II kwartale br.

Szczegółowe zasady dotyczące pomocy udzielanej w ramach ww. działania określone zostały w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007 r. w sprawie *szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013* (Dz. U. Nr 193, poz. 1397, z późn. zm.). Treść rozporządzenia udostępniona jest na stronie www.minrol.gov.pl (=> PROW 2007 – 2013 => legislacja => Działanie: Modernizacja gospodarstw rolnych).

Z poważaniem

Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU

Artur Ławniczak